

Ziņojums par nevalstiskā sektora attīstības tendencēm un problemātiku

LATVIJAS PILSONISKĀS ALIANSES

DIREKTORE

KRISTĪNE ZONBERGA

30.05.2018.

Avoti

- ✓ Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra
- ✓ Starptautiskais bezpeļņas likuma centrs
- ✓ Pilsoniskās sabiedrības ilgtspējīgas attīstības indekss
- ✓ CIVICUS monitorings
- ✓ Latvijas Pilsoniskās alianšes monitorings

Pamatprincips

- ✓ Cik brīvi iedzīvotāji var īstenot savas pamattiesības – NVO sektorā fokusā ir **biedrošanās, pulcēšanās un vārda brīvības**
 - ✓ Tiesiskais regulējums, kas ir labvēlīgs/ierobežojošs NVO darbībai
 - ✓ Finansējuma piesaistes iespējas NVO mērķu sasniegšanai
 - ✓ Prakse
 - ✓ Valdības dialogs ar sabiedrību

Iespējas brīvi darboties

- ✓ Valdība ir noteikusi aizvien **stingrākas atskaitīšanās prasības** (grozījumi “Biedrību un nodibinājumu likums”, paredzētie grozījumi SLO likumā, un prakse);
- ✓ Valdība **de facto ir liegusi ES pilsoņiem darboties valdēs** (C1 zināšanas, nesamērīgi salīdzinājumā ar prasībām, kādas ir izvirzītas Saeimas un pašvaldību deputātiem);
- ✓ Valdība ir **ierobežojusi iespējas rīkot protesta akcijas un publiskos pasākumus** (Grozījumi likumā “Par sapulcēm, gājieniem un piketiem” un “Grozījumi Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā”, kā arī prakse pašvaldībās);
- ✓ «**Tikumības likums**» - valsts radīta cenzūra un nepārdomāts lēmums attiecībā uz jomu

Iespējas piesaistīt finansējumu

- ✓ Valdība nav pildījusi savus solījumus attiecībā uz valsts finansējumu (NVO fonds)
- ✓ Vienlaikus valdība ir sašaurinājusi iespējas piesaistīt:
 - ✓ privāto finansējumu (privātpersonu un juridisko personu ziedojumu ierobežojumi);
 - ✓ Ieņēmumus, veicot saimniecisko darbību (neievērojot Saeimas Juridiskā biroja atzinumu);
 - ✓ EEZ finansējumu (pilsoniskajai sabiedrībai piešķirot par 1,5 milj. euro mazāk nekā iepriekšējā periodā un par 2,5 milj. euro mazāk nekā to prasīja paši donori).

Prakse/valdības dialogs

- ✓ Valdība ir **samazinājusi organizāciju iespējas iesaistīties lēmumu pieņemšanā**, ieviešot jaunu kārtību, kas apgrūtina sabiedrības pārstāvjiem piedalīties MK sēdēs;
- ✓ Manāma **valsts iestāžu negatīva, dažkārt pat naidīga retorika par sabiedriskajām organizācijām** (noniecina pilsonisko sabiedrību un tās nozīmi, radot negatīvu publisko tēlu un pazeminot sabiedrības uzticību nevalstiskajam sektoram);
- ✓ Valdība **savā rīcībā nonivelē sabiedrības līdzdalības būtību**, uzklausa viedokli no pietuvinātām personām vai nozares pārstāvjiem, kas nav konkrētā jautājuma eksperti, bet pēc juridiskās formas atbilst sabiedrības līdzdalības prasībām;
- ✓ Valdība pati vēlas **veidot sev paklausīgas organizācijas** jeb GONGO, kas ir raksturīgi autoritārās valstīs un mērķis: valdībai diriģēt sabiedrisko organizāciju darbu un nodrošināties pret kritiku.

Valdības dialogs ar sabiedrību

- ✓ Pēdējos gados **valsts pārvalde izvairās no dialoga ar NVO**, atsakot tikties vai neierodoties uz tikšanos, ignorējot sniegtos motivētos viedokļus;
- ✓ **Ministru prezidents pēdējos gados izvairās no tikšanās** ar NVO un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomi, nepiedaloties padomes sēdēs vismaz reizi pusgadā, kā to paredz nolikums.

Secinājumi

Satversmes tiesa: pamattiesību ierobežojumiem jābūt:

- 1) noteiktiem ar likumu;
- 2) attaisnotiem ar leģitīmu mērķi;
- 3) proporcionāliem jeb samērīgiem ar šo mērķi.

Secinājumi

Valdības pieeja dialogam ar NVO = valdības un ierēdniecības attieksme pret ikvienu no mums.

Ja sabiedrības viedokļi netiek uz klausīti un sadzirdēti, tad nav jābrīnās par to, ka rezultāts sabiedrību neapmierina.

Paldies par uzmanību!

